

Kapsam (İçerik) Geçerlilik Oranı Hesaplama -Lawshe Tekniđi-

Hazırlayan: Prof. Dr. Mustafa Akdađ

Lawshe Tekniđi

- Birbirinden bağımsız maddelerden oluşan ölçek, anket, başarı testi gibi veri toplama araçlarının kapsam geçerliliğini kontrol etmek amacıyla kullanılır.
- Uzmanların her bir maddeyi nasıl değerlendirdikleri esasına dayanır. Bu teknikle hesaplanan oran, uzmanlar arasında «uyuşma» olup olmadığını gösterir.

Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO)

- -1 (mutlak red) ile +1 (mutlak kabul) arasında bir değere sahiptir. Uzmanların tamamı ölçekteki herhangi bir maddeyi “uygun” olarak derecelendirirse o maddenin KGO değeri 1 olur.
- Uzmanların yarıdan daha azı bir madde için “uygun” işaretlemesi yapmışsa sonuç «-» çıkar. Eksi işaretli maddeler çıkarılır.
- Uzmanların %50’si bir madde için «uygun» demişse KGO sıfır çıkar.
- Bir maddenin ölçekte yer alması için uzmanların % 50’den fazlası «uygun» ya da «gerekli» demelidir.
- Her bir maddenin KGO değeri, ilgili tablo değeri (KGÖ) ile karşılaştırılır (Bakınız: Slayt 9). Buna eşitse/büyükse madde kalır. Aksi halde çıkarılır.

Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO) Hesaplama

- En az 5 en fazla 40 uzman vardır.
- Uzmanlar;
 - «gerekli/uygun»,
 - «kısmen gerekli/düzeltilmeli/düzeltilbilir/kalabilir»,
 - «gereksiz/uygun değil»şeklinde değerlendirme yapar.
- Her bir maddenin geçerlilik oranı (KGO) hesaplanır:

$$KGO = \frac{NG}{N/2} - 1$$

NG= Maddeye gerekli/uygun diyen uzman sayısı

N= Maddeye ilişkin görüş belirten toplam uzman sayısı

Örnek-Uzman Değerlendirmeleri

Maddeler	Uygun	Kalabilir	Uygun değil	Toplam uzman
Madde 1	10	2	0	12
Madde 2	2	10	0	12
Madde 3	0	2	10	12
Madde 4	8	2	2	12
Madde 5	8	3	1	12
Madde 6	7	4	1	12
Madde 7	8	2	2	12
Madde 8	8	2	2	12
Madde 9	6	3	3	12
Madde 10	4	4	4	12

Örnek-Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO) Hesaplama

Maddeler	NG	N/2	KGO	Karar
Madde 1	12	6	+ 1.00	Kabul
Madde 2	12	6	+ 1.00	Kabul
Madde 3	2	6	- 0.66	Red
Madde 4	10	6	+ 0.66	Kabul
Madde 5	11	6	+ 0.83	Kabul
Madde 6	11	6	+ 0.83	Kabul
Madde 7	10	6	+ 0.66	Kabul
Madde 8	10	6	+ 0.66	Kabul
Madde 9	9	6	+ 0.50	Red
Madde 10	8	6	+ 0.33	Red

Örnek-Kapsam Geçerlilik İndeksi (KGİ) Hesaplama

- Testin/Anketin tamamının Kapsam Geçerlilik İndeksi (KGİ) bulunur.
- KGİ; kalan maddelerin KGO değerlerinin ortalaması alınarak bulunur:

$$KGİ = \frac{\sum KGO}{MS}$$

$\sum KGO$ = Kalan maddelerin kapsam geçerlilik oranları toplamı

MS = Kalan madde sayısı

- Hesaplanan KGİ değeri; Kapsam Geçerlilik Ölçütü «tablo değeri» (KGÖ) ile karşılaştırılır (Bakınız: Slayt 9). Eşitse/büyükse ankette kalan maddelerin (Anketin nihai halinin) kapsam geçerliliğinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu (yüksek olduğu) söylenir.

Örnek-Kapsam Geçerlilik İndeksi (KGİ) Hesaplama

Maddeler	NG	N/2	KGO	Karar
Madde 1	12	6	+ 1.00	Kabul
Madde 2	12	6	+ 1.00	Kabul
Madde 4	10	6	+ 0.66	Kabul
Madde 5	11	6	+ 0.83	Kabul
Madde 6	11	6	+ 0.83	Kabul
Madde 7	10	6	+ 0.66	Kabul
Madde 8	10	6	+ 0.66	Kabul
Toplam Uzman sayısı: 12				
Hesaplanan Kapsam Geçerlilik İndeksi (KGİ): 0.81				
Kapsam Geçerlilik Ölçütü (KGÖ) Tablo Değeri: 0.56				

Lawshe Kapsam Geçerlilik Ölçütü (KGÖ) Değerler Tablosu

Uzman Sayısı	Minimum Değer
5	0.99
6	0.99
7	0.99
8	0.78
9	0.75
10	0.62
11	0.59
12	0.56
13	0.54
14	0.51
15	0.49
20	0.42
25	0.37
30	0.33
35	0.31
40	0.29

Kaynaklar

- Ayre, C., & Scally A. J. (2014). Critical values for Lawshe's content validity ratio: revisiting the original methods of calculation. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 47 (1), 79–86. DOI: 10.1177/0748175613513808.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel psychology*, 28(4), 563-575.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenirlik ve geçerlilik*. Seçkin Yayıncılık.